

Ett storslaget panorama. Stadsbilden vid Strömkröken i början på 1900-talet. I mitten ses kallbadhuset vid Refvens grund, därefter Klapphuset och Spängen. Bakom Klapphuset ses gamla varmbadhuset. Till vänster ses bebyggelsen i kvarteret Enväldet och Oscar Fredriks bro. Bilden ur NT-arkivet.

Två badhus. I förgrunden Fiskhamnen och sedan kallbadhuset vid Refvens grund. På andra sidan ses Tuppens fabrik vid Garvaregatan. Den lilla byggnaden till höger är det tidigare Nya Badhuset, uppfört på 1840-talet. Bilden ur Stadsarkivets samlingar.

Ungefär samma panorama som ovan idag. Åtskilligt har hänt under årens lopp. Staden fick ett nytt rådhus 1910, Spängen kapades och runt den fylldes schaktmassor från byggnationen av kraftstationen Bergsbron-Havet. Vilket innebar att en ny park, Strömparken, skapades. Borta är även gamla badhuset och simhallen.

Foto: FREDRIK JONSON

Kallbadhus med anor

Det var ett kallbadhus med inbyggd bassäng. Enligt hävderna uppläts det "såväl åt den manliga som den kvinnliga befolkningen att under särskilda tider på dagen begagnas". Kallbadhuset vid Refvens grund uppfördes på privat initiativ av arkitekten Gustaf Zander år 1868. För själva ritningen i morisk stil svarade byggmästaren Gustav Ph Olander.

Dessa båda ägde inrättningen tillsammans under några år i det gemensamma företaget Strömbadbolaget. Och här drevs simskola för både barn och vuxna i det som kallades Bad-bassinen och Simskolan vid Fiskhamnen.

I början på 1890-talet gick företaget P Janson & Co, under konsul Frans Blom, in som ny ägare. Men någon större förtjänst kan det knappast ha handlat om.

Det var nog snarare Frans Bloms sociala ambitioner som låg bakom ägandet av kallbassängen vid Refvens grund. Badinrättningen var kvar i firman P Jansons ägo fram till 1915, då det revs.

De som ville svalka sig efter ett karbad, hänvisades till Strömmens vatten via en trappa. Och det under alla årstider. "...om det var lite is på trappstegen eller ledstängningen gjorde det ingenting, ty dopningen skedde i en handvändning", skrev Norrköpings Tidningar på 1890-talet.

En av de första direktörerna vid Gamla badhuset var rådmannen G Zander, far till arkitekten. Vid faderns död övertog sonen verksamheten.

Gamla badhuset vid Kvarngatan avvecklades 1870.

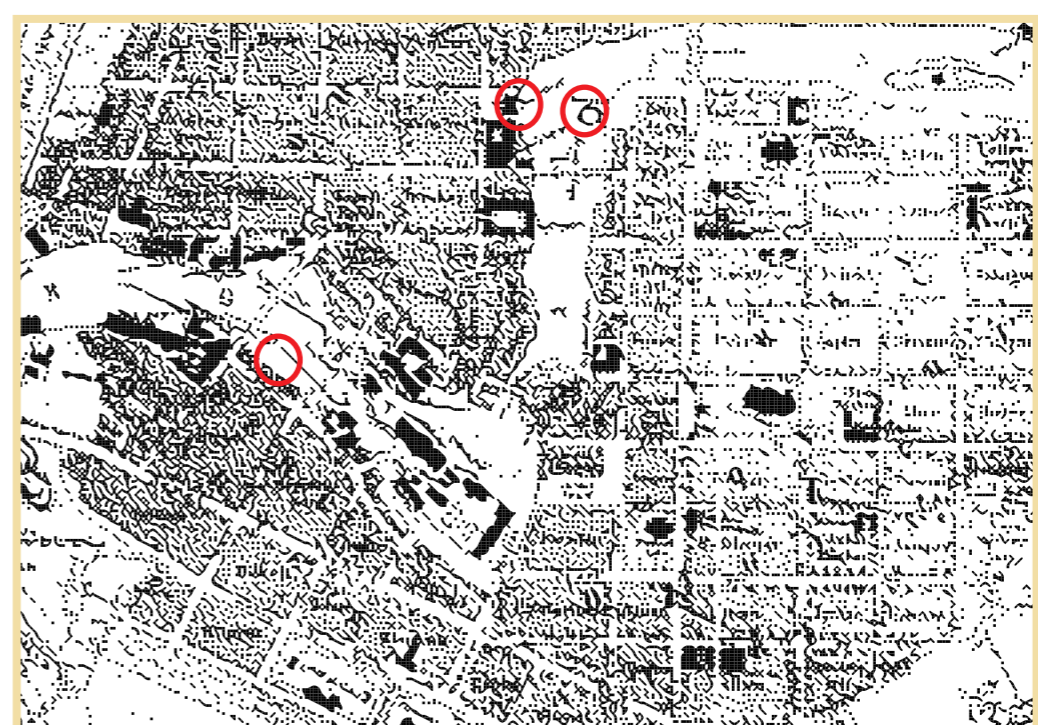
Källor: Ur den Zanderska samlingen vid Stadsarkivet. Carl Theodor Malm av Kerstin Sandberg. Ur boken Östgötaidrott.

LASSE SÖDERGREN lasse.sodergren@nt.se 011-200 151

Herravdelningen i början på 1900-talet. Kallbadhuset var populärt, både bland barn och vuxna. Den unge herr bredvid mannen med kavaj och slips är Edvin Adolphson, uppväxt i stadsdelen Guteriet, dagens Marielund, och senare en av våra absolut största skådespelare. Bilden ur Stadsarkivets samlingar.

Norrköpings innerstad på en karta från 1870-talet. Vid Strömkröken ses Nya Badhuset och, på motsatta sidan, kallbadhuset vid Refvens grund, märkt som Bad-bassinen. Stadens första bad låg vid Kvarngatan, invid Bergsbron och bestod av fyra rum med ett badkar i varje.

